

2008/108471 Project Health, Safety and Environment (HSE) in the Work place, Bulgaria
Проект 2008/108471 "Здравословни, безопасни и екологични условия на труд", България

International conference
IMPROVING THE SOCIAL DIALOGUE
VIA ESTABLISHMENT OF WORKING CONDITIONS' COMMITTEES'
NETWORK

Международна конференция
ПОДОБРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИЯ ДИАЛОГ
ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ НА МРЕЖА НА КОМИТЕТИТЕ ПО УСЛОВИЯ
НА ТРУД

ОБУЧЕНИЕ НА КУТ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА РАБОТНИЦИТЕ
ПО БЗР

СРАВНЕНИЕ: НОРВЕГИЯ, БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ

н.с., д-р ик. Надежда Даскалова, ИССИ

Sofia, 15-16.02.2011

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

ПАРАДОКСЪТ НА СИТУАЦИЯТА

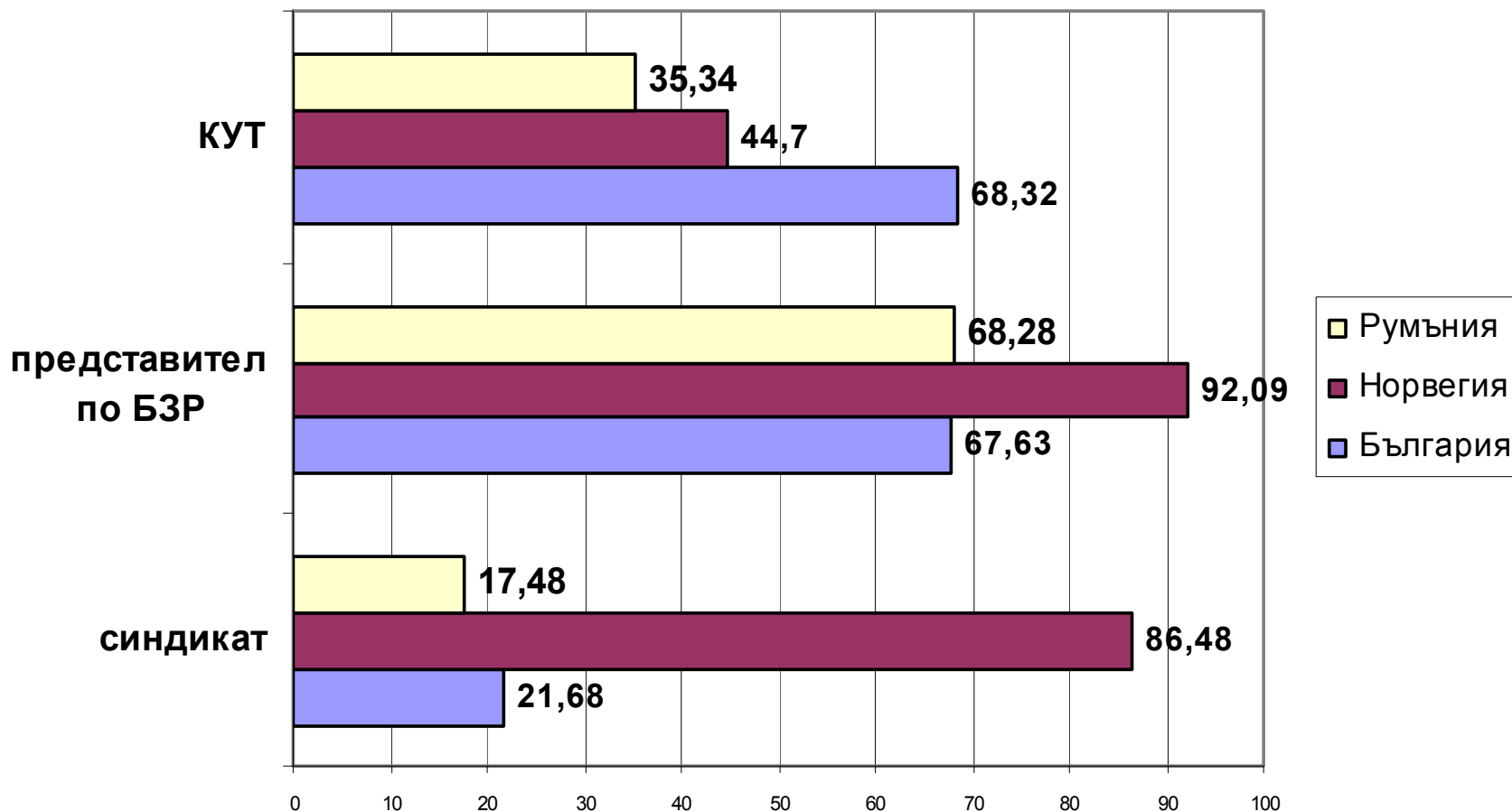

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

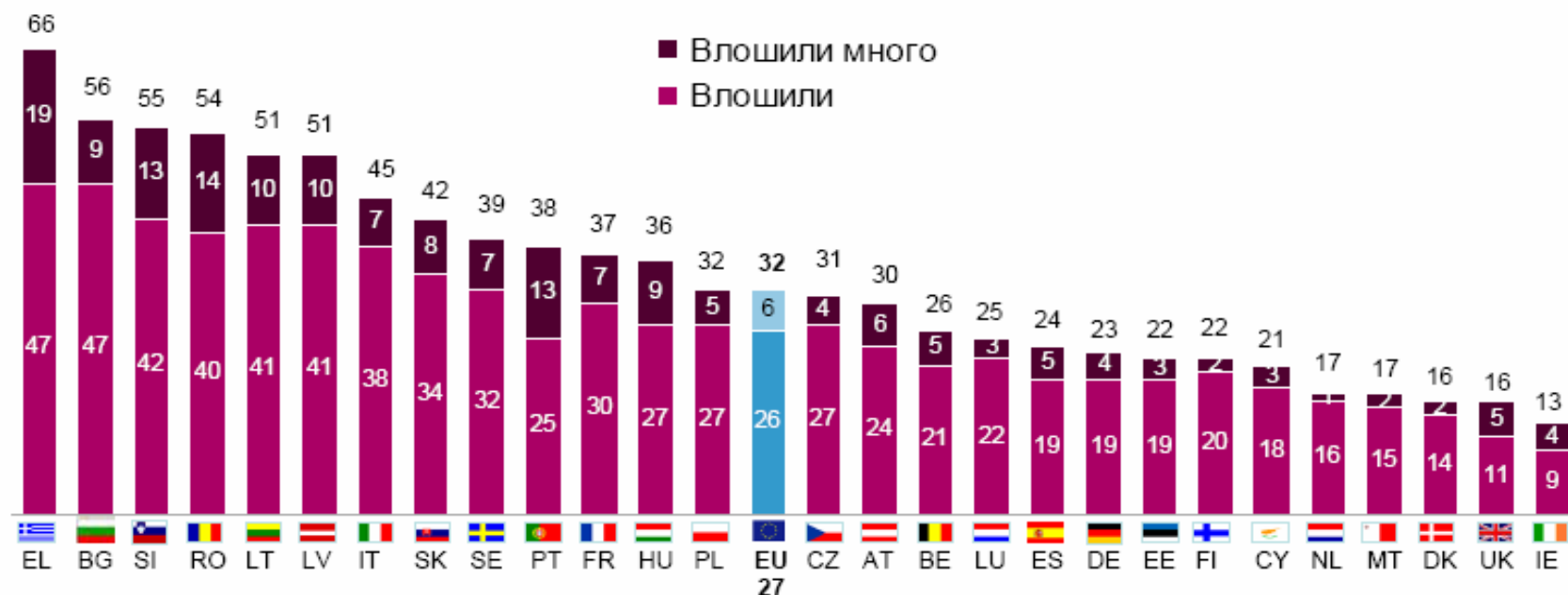

Представителство на работниците ESENER, 2010

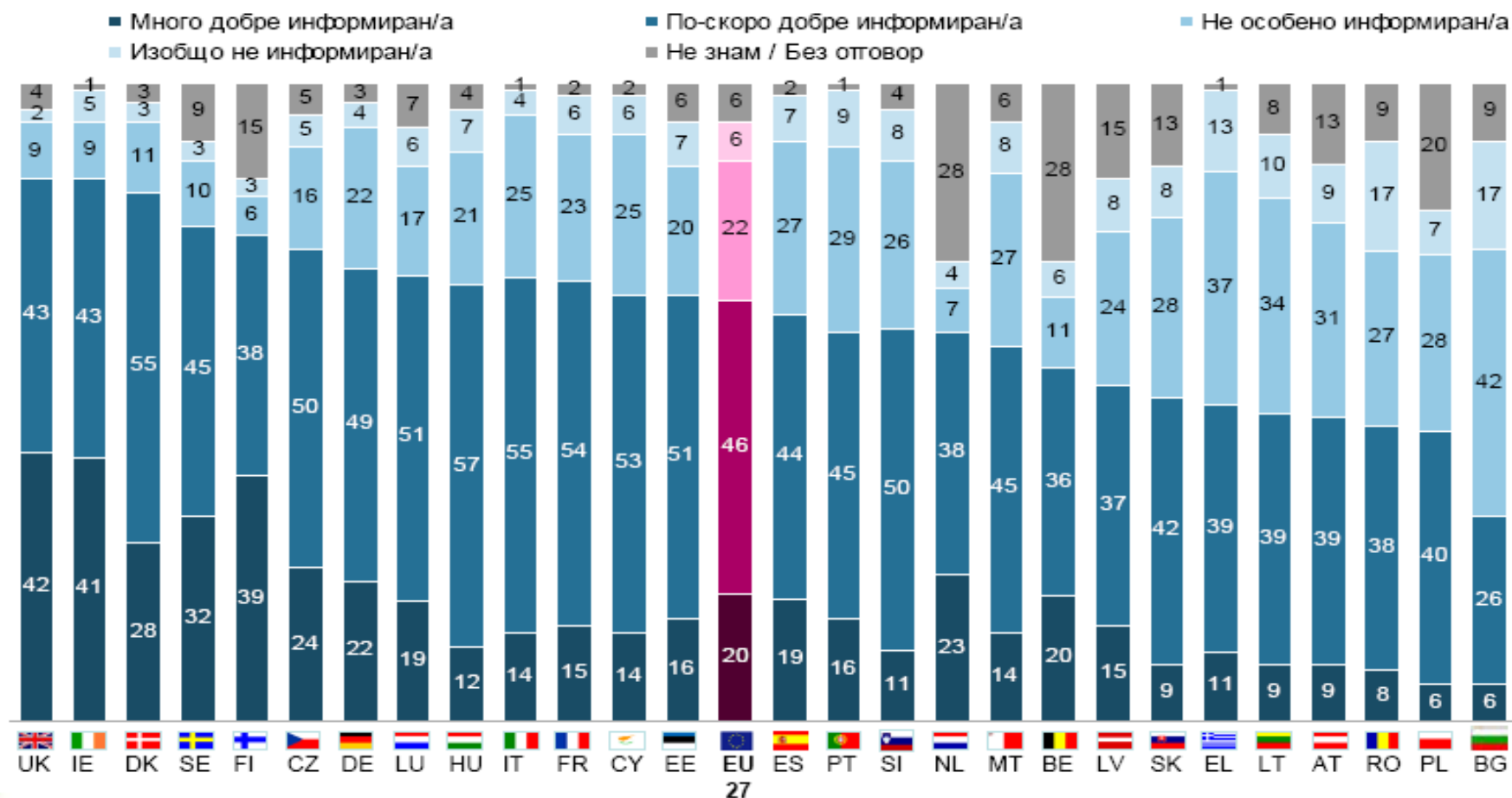
Развитие на рисковете за безопасността и здравето – ЕС27

Смятате ли, че през последните 5 години безопасността и здравето при работа в [ВАШАТА СТРАНА] са се ...?

Ниво на информация – ЕС27

Що се отнася до рисковете за безопасността и здравето на работното място, смятате ли, че Вие лично сте ...?

ПАРАДОКСЪТ НА СИТУАЦИЯТА У НАС

Посочените изследвания и практиката показват:

- **Има закони и стратегии, но те не се въвеждат ефективно в действие.**
- **Има изградени органи за диалог и участие на всички равнища, но част от тях не функционират ефективно.**
- **Има права на работниците, но те не се познават достатъчно или работниците съзнателно се отказват да се борят за тяхното спазване**
- **Продължава да съществува висок риск за здравето и безопасността на работещите**

ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО ОБУЧЕНИЕТО

- **Обучението е задължително**
- **Първоначално обучение - не по-малко от 30 часа**
- **Първоначалното обучение - придобиване на знания, умения и навици, необходими за осъществяване на правата и задълженията на представителите, определени със ЗЗБУТ**
- **Обучението - в рамките на работното време, без да се отразява на трудовото възнаграждение**
- **Работодателят поема разходите, свързани с обучението на представителите**
- **Задължително ежегодно обучение - не по-малко от 6 учебни часа**

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

БЪЛГАРИЯ, РУМЪНИЯ И НОРВЕГИЯ – СРАВНЕНИЕ

РУМЪНИЯ

➤ По отношение на представителството

- Представители на работниците със специфични отговорности по БЗР - от ♀ (10 до 49 заети) до ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ (над 4000 заети)
- Представители на работниците в комитети по условия на труд, които се избират от представителите по БЗР – от ♀ ♀ до ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ души (предприятия над 50 заети)
- Време за изпълнение на задълженията от 2 до 20 часа месечно в зависимост от броя на заетите

➤ По отношение на обучението

- Време за обучение – 40 часа минимум

НОРВЕГИЯ

➤ По отношение на представителството

- Представител на работниците по БЗР (в предприятия с под 10 работника – споразумение да нямат представител)
- Комитет по работна среда – предприятия над 50 заети
- (в предприятия 20-50 заети – само, ако една от страните поиска)
- Специален случай – строителството – регионален представител по БЗР, ако няма комитет или представител

➤ По отношение на обучението

- Време за обучение – 40 часа минимум
- При необходимост от обучение на регионалния представител разходите се поемат от синдиката (или от Регионален фонд на представителите по БЗР)
- Работодателите също са задължени да участват в обучение – от 2005 г. (не се фиксира продължителността)

НЕСЪОТВЕТСТВИЯ МЕЖДУ ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО И ПРАКТИКАТА

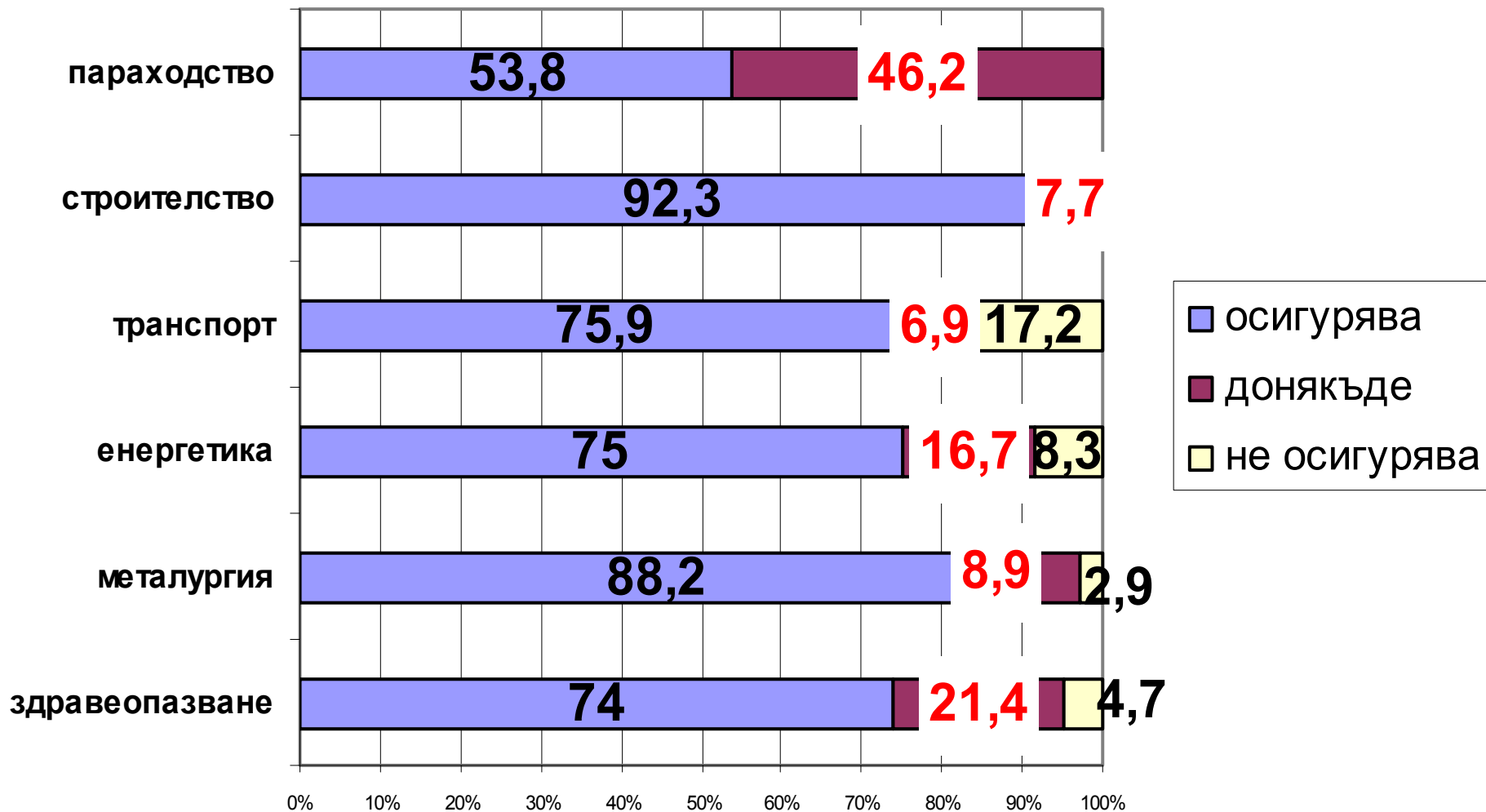

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

ОСИГУРЯВА ЛИ РАБОТОДАТЕЛЯТ ПЪРВОНАЧАЛНО ОБУЧЕНИЕ

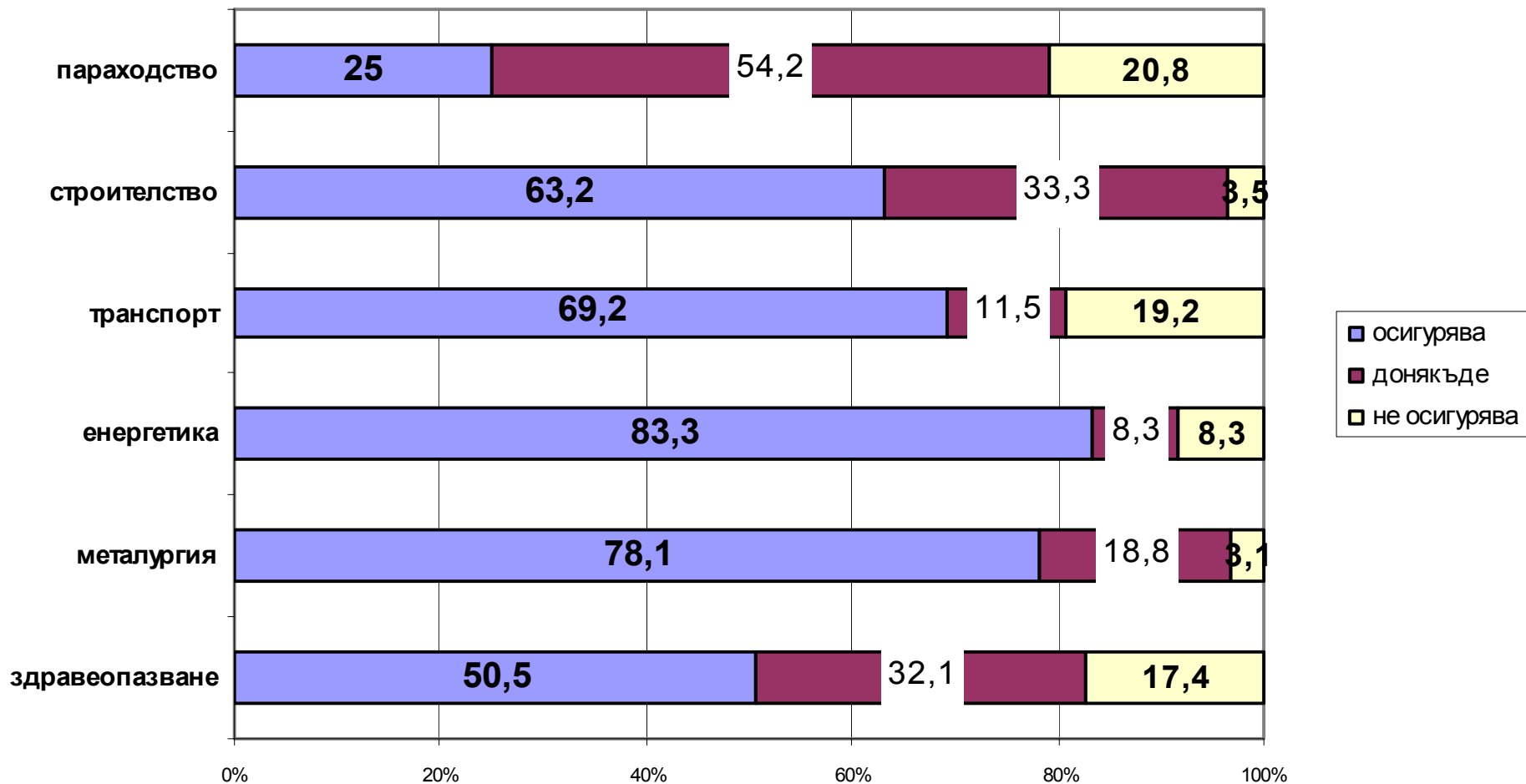

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

ОСИГУРЯВА ЛИ РАБОТОДАТЕЛЯТ ЕЖЕГОДНО ОБУЧЕНИЕ

Потребности от обучение

	Здравеопазване	Металургия	Енергетика	Транспорт	Строителство	Моряци
Законодателство по БЗР	56,6	71,4	54,2	51,9	65,5	42,3
Трудово законодателство	47,5	66,7	50	48,1	44,8	53,8
Добри национални / отраслови практики по БЗР	57,6	71,4	58,3	51,9	50	38,5
Добри европейски практики по БЗР	69,2	47,6	62,5	44,4	48,3	65,4
Специфични вредности на работното място	31,8	47,6	29,2	33,3	13,8	30,8
Видове професионални рискове и оценка на риска	42,9	57,1	62,5	18,5	27,6	26,9
Мерки за борба със стреса и насилието	29,8	52,4	62,5	29,6	24,1	23,1
Комуникационни умения	9,1	33,3	45,8	11,1	13,8	3,8
Умения за работа в екип	12,1	28,6	41,7	3,7	12,1	0

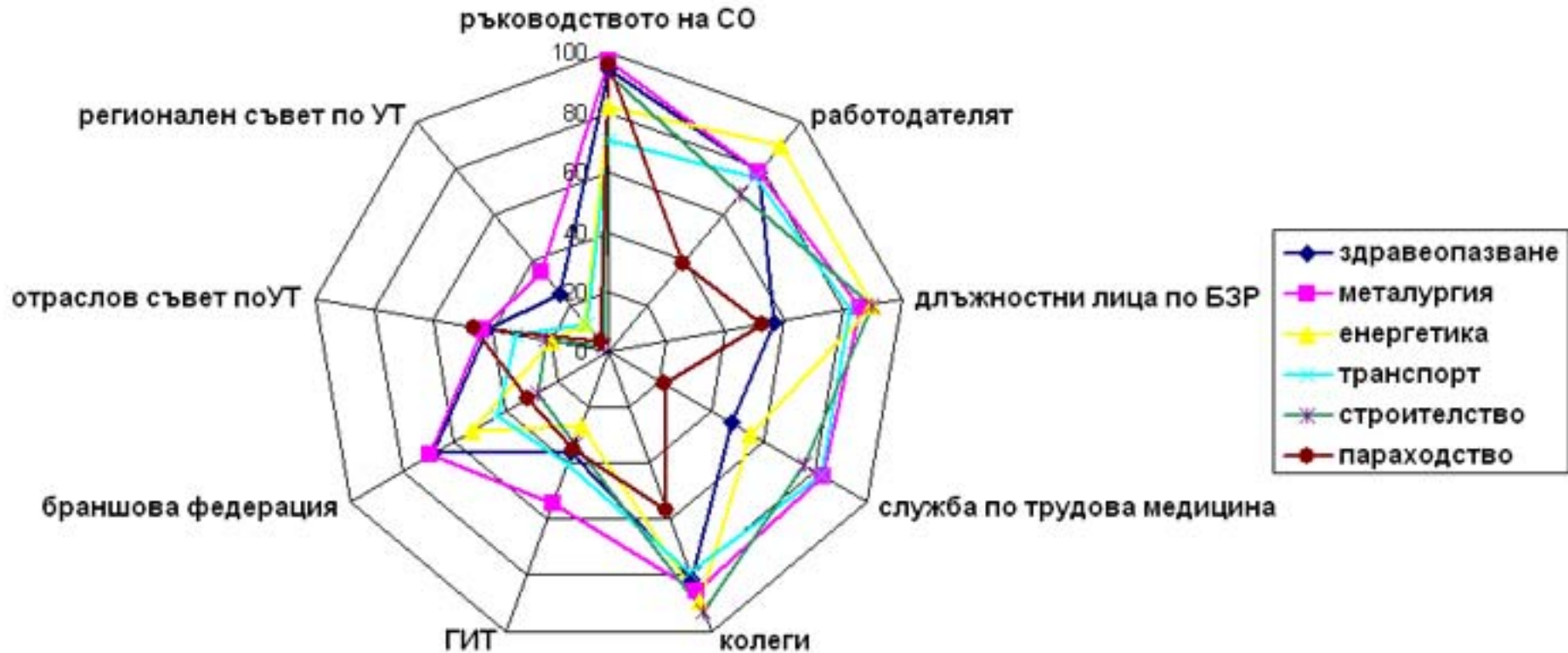

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

ОЦЕНКА НА ПОЛУЧАВАНАТА ПОДКРЕПА ЗА КУТ

БЪЛГАРИЯ, РУМЪНИЯ И НОРВЕГИЯ – СРАВНЕНИЕ

Европейското изследване ESENER

- България и Норвегия – с най-високо формално представителство по БЗР – Норвегия – 92% от предприятията имат представител по БЗР
- България – 68% от предприятията имат КУТ (важен канал за представителство при намаляващо синдикално членство)

РУМЪНИЯ

- Има значително разминаване между закона и практиката
- Формализъм в работата, липса на подкрепа от мениджмънта, често членове на КУТ не знаят, че са членове Не се осигурява необходимото обучение

НОРВЕГИЯ

- Близко 80 % от изп. директори и около 40% от другите мениджъри са обучавани (2009 г.)
- Инспекцията по труда има право да издава разпореждания за неспазване на закона - за избор на представители и по обучението им, както и на работодателите
- Обучение на представителите на социалните партньори на „компетентност за сътрудничество”

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

НАСОКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

Подобряване на законодателството

Законодателната рамка (ЗБЗУТ и Наредба 4 и др.) трябва да се промени, като включи :

- Единна рамка за обучение на членовете на КУТ, служебните лица по БЗР и работодателите
- специално обучение при: оценка на риска, промени в технологията/ организацията на труда
- Подкрепа за съблюдаването на изискванията за обучение в МСП
- Повишена роля на ГИТ за контрол по спазване на изискванията по обучение на КУТ в контекста на подобряване на цялостния контрол по спазване на ЗБЗУТ
- Подготовка на ежегодни доклади за състоянието на обучението от Регионалните дирекции на ГИТ
- Мониторинг на качеството на обучението на КУТ (много доставчици) - разработване на показатели за мониторинг
- В по-широк контекст трябва да се отчита променената ситуация на пазара на труда – различни режими на работно време, агенции за временна заетост, надомна и дистанционна работа и др.

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

Повишаване на ангажираността на работодателите

Изследването на ИССИ – регистрира, че дейността на КУТ, вкл. и обучението, се сблъсква с редица предизвикателства, както по отношение на изграждане на структурите, така и по отношение на процесите и осигуряването на необходимото време за участие в КУТ и в обучение. Това е в контрола на работодателя, (осигуряване на обучение и време за осъществяване на дейността)

- Подобряването на обучението включва:
- Регулярна оценка на потребностите от обучение
- Писмени планове за обучение
- Документация за проведеното обучение и данни за участниците
- мониторинг и оценка на качеството на обучението
- редовен преглед на обучителните модули с оглед промените в законодателството и ситуацията в компанията

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

Приоритети на синдикатите

Интеграция на проблемите на обучението и подкрепата на КУТ в стратегиите за обучение на КНСБ и нейните основни членове.

- **Подобрена координация по вертикала и хоризонтала в системата на КНСБ за по-ефективно формиране, развитие и използване на експертния и организационния състав на КНСБ**
- **Проучване на потребностите от обучение, информация и методическа помощ и оптимизиране достъпа до информация и обучение**
- **Разработване на обучителни модули и информационни материали**
- **Обмяна на опит и запознаване с добрите национални и европейски практики по социалния диалог в областта на БЗР**
- **Изграждане на целеви бази данни: методически документи, законодателство, статистическа информация, обучителни и информационни материали, резултати от изследвания, добри практики, които ще бъдат ползвани от мрежата.**
- **Осигуряване на устойчивостта на мрежата по проекта**

The Project is supported by a grant from Norway through the Norwegian Cooperation Programme for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria

Проект с финансовата подкрепа на Правителството на Норвегия чрез Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България

Развитие на ефективен диалог

- **Споделена отговорност и ангажираност от страна на правителството и социалните партньори и развитие на активен социален диалог на всички равнище**
- **Съвместни проекти и обучения на работодателските организации и синдикалните конфедерации**
- **разширяване на институционалната подкрепа на КУТ и ГУТ, в частност от страна на синдикалните организации и органите за социално сътрудничество в областта на условията на труд**